

Sorteer en synthesesetaken

Wat zijn sorteertaken?

Sorteren betekent: ordenen, overzichtelijk maken.

Sorteren is een van de beste manieren om een tekst te begrijpen.

Sorteertaken houden in dat je een tekst leest, waarna je kernwoorden selecteert, die je vervolgens in groepjes plaatst. Door dit te doen, ontstaat er inzicht in wat de woorden of zinnen met elkaar te maken hebben. 'Wat hoort bij wat?'

Een sorteertaak bestaat uit vier stappen.

in stap 1: wordt de tekst gelezen.

in stap 2: worden de kernwoorden uit de tekst geselecteerd.

in stap 3: worden de geselecteerde woorden onder elkaar gezet, zo dat daar

in stap 4: groepjes van kunnen worden gemaakt.

In het (nieuwe) examen zijn sorteertaken opgenomen. Maar je kunt ook zelf een sorteertaak doen, als hulp bij het begrijpen van je tekst.

Voorbeeld van een sorteertaak in een examen:

- De voorbeelden van topsporters in alinea 5 tot en met 8 worden gebruikt om verschillende situaties of ideeën te illustreren.
- 3p 28 Neem de nummers uit onderstaande tabel over en geef van elk voorbeeld aan wat ermee wordt geïllustreerd.
Geef antwoord in één of meer volledige zinnen.

Voorbeeld uit tekst 3:	De auteur gebruikt dit voorbeeld om het volgende te illustreren:
Serena Williams (alinea 5)	1
Kim Clijsters (alinea 6)	2
Lizzie Deignan (alinea 8)	3

Hoe pak je dit aan?

Stap 1: lezen:

45 (5) **Topsport** is geen **topfunctie**, zegt u? Dat waag ik te **betwisten**. Topsport is **compromisloos**: als je iets niet zomaar even erbij doet, is het dat. Zeker als je een **wereldtopper** bent, is de **stress** bijzonder hoog. De **druk**, altijd in elk detail door de **media** beoordeeld worden: *daar kan de*
50 *zwaarte van geen enkele topfunctie tegenop*. **En** dan heb ik het nog niet eens over de lange **periodes** van huis zijn. **Ja maar**, **atletes combineren hun werk niet met een gezin, meent u?**
55 Zeker wel. Het zijn er niet veel, **maar** wel steeds meer. Het bekendste **voorbeeld** is ongetwijfeld tennisgrootheid **Serena Williams**.
60 (6) Natuurlijk krijgen ook zij te maken met de **middeleeuwse meningenmachine**. **Kijk alleen maar naar de reacties op tennisster Kim Clijsters**, die wil **terugkeren op topniveau**. Wat zou dat wel niet met haar **gezin** doen?
65 **En**: stel je voor dat er **nanny's** op de **tribune** verschijnen **om de kids moest te houden**. Nanny's! **Vaders** kunnen **niet voor kinderen zorgen, immers**.
70 (7) Laat dat nou net datgene zijn wat in zulke **gezinnen** wél gebeurt. De **vaders** in deze **relaties** hebben geconstateerd dat hun **vrouw** bijzonder **succesvol** is in wat ze doet, **en zoals** het een **gelijkwaardige relatie** be
75 taamt, kijken beide **partners samen** hoe ze daar het beste **invulling** aan kunnen geven.
(8) **De man** van oud-wereldkampioene **wielrennen Lizzie Deignan** stopte met **koersen** toen zijn vrouw **zwanger** bleek. **Philip Deignan** was bepaald geen pannenkoek, reed voor **Team Ineos**, **maar** kon niet ontkennen dat zijn **vrouw succesvoller** was. **Dus**
85 koos hij voor de **zorgrol**.

Stap 2: kernwoorden selecteren:

topsport - (geen) topfunctie (zegt u?)

topsport – compromisloos (mening schrijver)
wereldtopper – stress – druk - media - beoordeeld worden

(lange) periodes - niet thuis

atletes – combineren – werk – niet - gezin (meent u)
steeds meer wel

middeleeuwse meningenmachine
reacties op -
Kim Clijsters – terugkeren – topniveau - gezin(?)

'stel je voor: nanny's – tribune – kids - moest houden - vaders – niet - zorgen

wèl (zegt de schrijver) (zie klemtoon!)
gezinnen – vaders – relaties - vrouw succesvol – gelijkwaardige relaties beide partners – samen – invulling (geven)

oud-wereldkampioene Lizzie Deignan:
man – koersen – zwanger - succesvoller zorgrol

- Wat was de vraag ?
⇒ geef van elk voorbeeld aan wat ermee wordt geïllustreerd.

Naam:	Kernwoorden:	Antwoord:
Serena Williams	atletes – combineren – werk – niet - gezin - (meent u) - (maar) - steeds meer wel – voorbeeld – Serena Williams	(Serena Williams is een voorbeeld van) een atlete die haar werk combineert met haar gezin.
Kim Clijsters	‘middeleeuwse meningenmachine’* – reacties op – terugkeren – topsport	(Kim Clijsters wordt als voorbeeld genoemd van) een atlete die toen ze terug wilde keren naar het niveau van topsport bedrijven, veel negatieve/ouderwetse reacties kreeg. (middeleeuwse meningenmachine)
Lizzie Deignan	Gezinnen – vaders – relaties – vrouw – succesvol – gelijkwaardige relaties – beide partners – samen – invulling – man – koersen – zwanger – succesvoller - zorgrol	Lizzie Deignan is een voorbeeld van een topsporter die een gelijkwaardige relatie heeft met een man die de zorgrol overnam vanaf dat zij zwanger was

Serena Williams: In de tekst staat: *‘Het bekendste voorbeeld is ongetwijfeld Serena Williams’*

- ⇒ Ze wordt dus als voorbeeld genoemd. Maar waarvan?
- ⇒ Het antwoord moeten we zoeken voor deze regel, want na deze regel begint er een nieuw stukje.

Stap 3 & 4:

kernwoorden: atletes – combineren – werk – niet - gezin - (meent u) - (maar) - steeds meer wel – voorbeeld – Serena Williams

Hiervan leiden we nu **het antwoord** af:

(Serena Williams is een voorbeeld van) een atlete die haar werk combineert met haar gezin.

Kim Clijsters In de tekst staat: *‘Kijk alleen maar naar de reacties op tennisster Kim Clijsters die wil terugkeren op topniveau.’*

- ⇒ Ook zij wordt als voorbeeld genoemd. Maar waarvan?
- ⇒ Het antwoord moeten we zoeken voor deze regel.

Stap 3 & 4:

kernwoorden: ‘middeleeuwse meningenmachine’* – reacties op – terugkeren – topsport

Hiervan leiden we **het antwoord** af:

(Kim Clijsters wordt als voorbeeld genoemd van) een atlete die toen ze terug wilde keren naar het niveau van topsport bedrijven, veel (negatieve/ouderwetse) reacties kreeg. (middeleeuwse meningenmachine)

*zo'n opvallend woord als 'middeleeuwse meningenmachine' is een belangrijk begrip, soms zelf bedacht door de schrijver, wat je goed moet proberen te begrijpen.

Lizzie Dijnan: In de tekst staat: *'De man van oud-wereldkampioene wielrennen Lizzie Deignan stopte met koersen toen zijn vrouw zwanger bleek.'*

Het voorbeeld wordt uitgelegd na deze zin want.

Kernwoorden: man – koersen – zwanger - succesvoller – zorgrol

Hiervan leiden we het antwoord af:

Lizzie Dijnan is een voorbeeld van een topsporter die een gelijkwaardige relatie met haar man heeft en waarvan de man de zorgrol op zich heeft genomen.

In het antwoordmodel staat het zo:

28 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

Voorbeeld uit tekst 3:	De auteur gebruikt dit voorbeeld om het volgende te illustreren:
Serena Williams (alinea 5)	(1) Er zijn steeds meer vrouwen/atletes die topsport (succesvol) combineren met (zorg voor) een gezin. / Topsport kan wel degelijk worden gecombineerd met (zorg voor) een gezin.
Kim Clijsters (alinea 6)	(2) Vrouwen die topsport combineren met een gezin krijgen te maken met vooroordelen/afkeurende, ouderwetse reacties.
Lizzie Deignan (alinea 8)	(3) In een gelijkwaardige relatie kiest de man voor de zorgrol als de vrouw succesvoller is. / kunnen mannen de zorgrol op zich nemen. / kunnen mannen voor de kinderen zorgen. / kijken partners samen hoe ze de zorgtaken het best kunnen verdelen.

per juist element

1

Wat zijn synthesetaken?

Met synthese wordt hier bedoeld:

- Informatie uit verschillende bronnen kunnen vergelijken.
- Informatie uit verschillende bronnen samenhangend kunnen presenteren.

woorden die in dit soort opdrachten vaak voorkomen zijn: verschillen en overeenkomsten

Voorbeelden van synthesetaken in examens:

VWO 2017-1, vraag 37

In zowel tekst 3 als tekst 4 wordt een standpunt ingenomen ten aanzien van het beleid van het Openbaar Ministerie.

2p 37 Benoem de belangrijkste twee overeenkomsten tussen deze standpunten. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord niet meer dan 20 woorden.

Havo 2017-I, vraag 29

In tekst 2 komen kwesties aan bod die te maken hebben met veehouderij en dierproeven.

1p 29 Welke uitspraak uit tekst 1 zou ook van toepassing kunnen zijn op deze kwesties?

A 'Dieren netjes behandelen behoort in mijn ogen tot het pakket dat wij beschaving noemen.' (regels 5-8)

B 'De terugkerende boodschap is: het gaat onherroepelijk bergafwaarts.' (regels 46-48)

C 'Geen wonder ook dat de meerderheid van het Nederlandse volk voorstander is van het verankeren van dierenrechten in de Grondwet.' (regels 125-128)

Bij dit soort vragen moet je twee dingen doen:

1. uit verschillende bronnen het gevraagde afleiden.
2. de verschillende bevindingen verwerken.

Graphs kunnen hierbij helpen:

